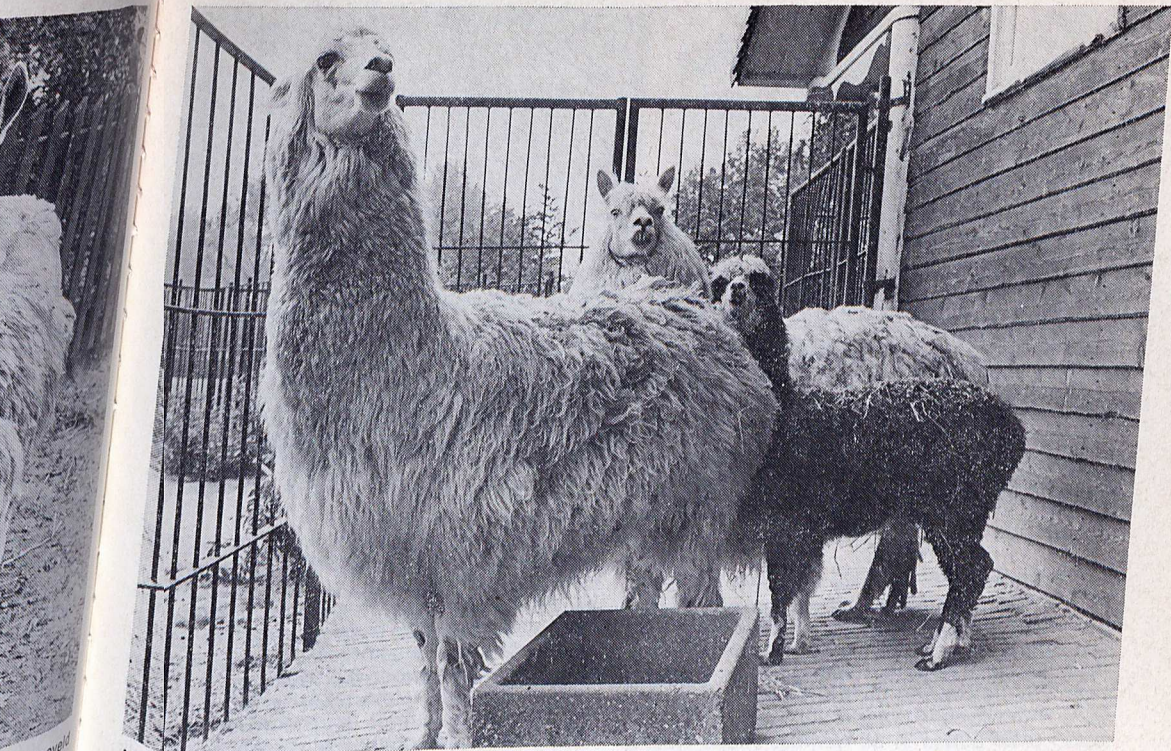




ALPACA'S

Foto: A. Groeneveld

de Andes. Hun wol wordt al sinds mensenheugenis gebruikt om er allerlei weefsels van te vervaardigen. Vaak zijn de dieren éékleurig: witachtig zoals onze volwassen exemplaren, grijs of zeer donker. In dat laatste geval hebben ze dan dikwijls lichte tekeningen aan de kop, wat u ook bij ons jonge alpacaatje kunt zien. De witte wol wordt zo gebruikt. Zo ging geveerd, de donkere wordt zo gebruikt. Zo ging dat al eeuwenlang toen in 1532 de Spanjaarden het rijk der Inca's binnenvielen. Hoewel er over de Spaanse verovering van Peru weinig verheffends te zeggen valt, danken we er wel beschrijvingen van de daar aangetroffen omstandigheden aan. Zo weten we van Pedro de Cieja, dat al in 1541 de vier Zuidamerikaanse kameelachtigen er precies zo uitzagen als ze dat heden ten dage nog doen. Ook toen al was de lama het vrachtsjouwende lastdier, terwij de apaca zijn begeerde vacht liet groeien, maar zich verder niet moe behoefde te maken, al liep hij dan wel het risico om zijn leven in

de kookpotten der Peruvianen te beëindigen. Als u dus eerstdaags eens oog in oog met Blijdorp's nieuwe alpaca's komt te staan weet u, dat ze er onder hun weelderige haardos zeer eigennuttige opvattingen op na houden over waar ze wel of geen medewerking aan zullen verlenen, terwijl ze het werken voor de kost graag aan hun familieleden overlaten. Als het niet fout was om onze menselijke verhoudingen op de dierenwereld te projecteren zouden we hen tot het werkschuwe, langharige tuig kunnen rekenen, dat zoveel kritiek ontmoet maar bij nadere kennismaking best mee zou kunnen vallen. Dat laatste hopen we in elk geval als het om de confrontatie van de Blijdorp-bezoekers met onze alpaca's gaat, die u met wat zoeken wel zult ontdekken in een zijperkje naast de stallen, waarin ook hun familieleden de lama's en de guanaco's onderdak vinden.

15 JUL 1974

PRESENTED

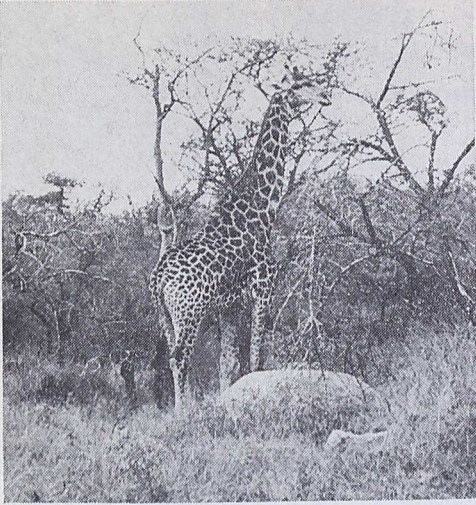
Drs. H. Hoogenhout

REISINDRUKKEN VAN ZUID- EN ZUIDWEST AFRIKAANSE WILD- EN NATUURRESERVATEN 3

De morgen van de derde dag van ons verblijf in het Krugerpark National Park maakten we nog een speurtocht van een paar uur, niet door het aantrekkelijkste deel van het Park. We zagen een witte neushoorn en even later een geweldige bull Giraffe. Het dier had een diepe wond ter hoogte van het schouderblad. Mogelijk een gevolg van een opstopper van een rivaal. Giraffen hebben wel korte horens, maar

daarmee kunnen zij tegenstanders toch hevige verwondingen of kneuzingen toebrengen. Zulk een wond kan echter ook een stille getuige zijn van een afgeslagen aanval van een roofdier, panter of vooral een leeuw. Dit afslaan doet een giraffe met een geweldige slag met de achtervoet. Zelfs met de voorvoet is het mogelijk.

We verlieten het enorme Krugerpark en reden



GIRAFFE BUL

naar Hectorspruit, waar we de lunch gebruikten. (In het restaurant kochten we een krant. De voorpagina gaf in grote kopletters aan dat Nixon met overweldigende meerderheid tot President van Amerika was gekozen. Dit was voor ons het eerste bericht dat we weer van de dichtbewoonde wereld vernamen.) We verlieten deze plaats in de richting Jeppe Reef's, waar we Swaziland binnenreden en de grensformaliteiten verrichtten. Swaziland is een fantastisch mooi land vol afwisselingen. Rotsgebergten en bossen van overweldigende schoonheid. Het werd een interessante rit over bijzonder steile berghellingen en door dalen, door uitgestrekte bossen en dan weer de afwisseling van rijstvelden, koffie- en sisalplantages. Tegen het duister arriveerden we in Mbane. Een verfrissend bad was ons welkom, want het was hier erg zwoel.

De volgende morgen stond om half negen de touring-car weer gereed voor vertrek. Volgens het plan zouden we die dag eerst het Mkuzi Wildreservaat aandoen. Onderweg deelde de reisleader echter mee, dat de vorige dag een autobus door het brugdek in het Mkuzi-reservaat was gezakt, waardoor de weg was gestremd. Met dit bericht was ook mijn stemming een ogenblik gezakt. Als je op reis bent gaan met het plan in een gebied te komen dat bekend staat rijk te zijn aan neushoorns, zebra's, nyala's, koedoes, veel vogelsoorten enz., en je moet zulk een bericht verwerken, dan is daar even tijd voor nodig. Maar gelukkig onze gedeprimeerde stemming dreef spoedig voorbij, want we reden direkt door naar het ongeveer 80 km verder gelegen Hloehloewe Wildreservaat. De naam is ontleend aan een inheemse, in die streek voorkomende boom en vormt zeker niet een zo moeilijk uit te spreken woord als het gedrukt lijkt, want de uitspraak is heel eenvoudig Shloe-shloe-wie.

Het reservaat ligt in Centraal Zoeloeland. Het kamp waar we overnachten ligt op een heuvel, met uitzicht op de rondom liggende valleien.



JAARVOGELS

Foto's: C. v. Doorn

We sliepen in een mooie rondavel, waarover later meer. In dit gebied bleven we twee nachten.

In Hloehloewe vormen behalve giraffen, buffels, nyala's, zebra's gnoes, en veel vogelsoorten — de neushoorns — de grootste attractie en zeker voor mij. Nu moet ik ter verduidelijking even iets meer vertellen waarom juist ook voor mij de neushoorn en vooral de kennismaking met de "witte neushoorn" van zeer nabij in dit neushoornrijke gebied, zulk een attractie betekende.

Als je langere tijd in een diergaarde werkzaam bent, dan heeft bijna iedere employé van zulk een instelling wel een diersoort, waarover hij vaak droomt. Dit kunnen prettige dromen zijn, maar meestal zijn ze dat niet.

Voor de één is dit een aanvallende olifant of tijger, of een ander droomt van een omstrengeling door een enorme python, waarvan hij zich in z'n droom maar niet kan ontdoen en zoals dit altijd gaat — roepen om hulp in een droom wordt zelden door anderen gehoord. Een verzorger van schemerdieren kan angst-dromen hebben door zwermen vleermuizen (vampiers) te worden lastig gevallen. Mijn angstdroom is steeds een vlucht voor een zwarte neushoorn. Dit beeld heb ik in mij opgenomen, nadat een dierenvanger in Tanganyika mij tientallen jaren geleden eens vertelde hoe hij rijdend in z'n jeep rakelings langs een volwassen zwarte neushoorn reed. Het opgeschrikte dier raakte zo opgewonden dat hij de jeep in gestrekte draf achtervolgde. De dierenvanger was niet zover van zijn woning en kon door een geringe voorsprong nog net op tijd zijn garage bereiken en die sluiten. De neushoorn bleef echter nog uren lang vóór de garage lopen, wellicht om zijn woede op de jeep en zijn berijder te kunnen koelen.

Mijn droombeelden werden nog versterkt toen 'Kali' de zwarte neushoorn uit de oude diergaarde, tijdens het bombardement van Rotterdam, het dak boven z'n kop zag afbranden en in een ruim noodtransporthok moest worden geplaatst. Blijddorp was in die dagen in

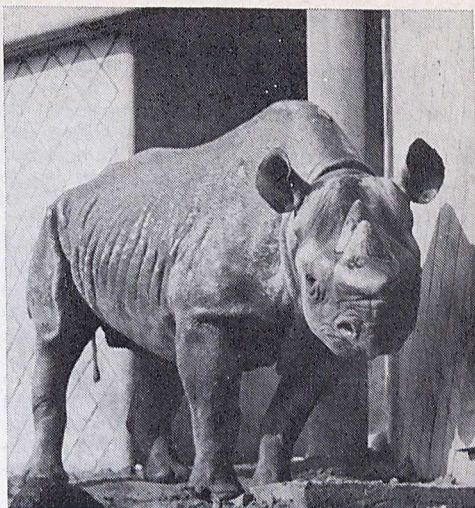


'KALI' NOG IN DE OUDE DIERGAARDE

aanbouw. Als één der eersten verhuisde 'Kali' in dit hok naar Blijdorp. Maar al spoedig demonstreerde Kali dat zijn nieuwe verblijf te licht van constructie moest worden geacht en sloopte in een ommezien de hekken die hem binnen de perken moesten houden. Gelukkig dat ervaren dierenverzorgers die, Kali kennende, deze gang van zaken voorzagen, het stevige transporthok waar Kali enige weken in had gebivakkeerd, voor zijn nieuwe verblijf hadden laten staan, zodat zij Kali met een lekker hapje daar weer in konden lokken. Dit betekende voor ons toen een grote opluchting. (Kali betekend de boosaardige). Als zeer jong flessekind had hij zijn verzorgster — de echtgenote van de dierenhandelaar — een beenbreuk bezorgd.

En tenslotte moesten we twee jaar geleden met ons safaribusje in het Murchison Park de spurt voor ons leven maken bij een aanval van een tweetal zwarte neushoorns. Mijn echtgenote was toen zo geschrokken, dat haar lippen een half uur na dit voorval nog trilden van emotie.

Al deze ervaringen en ontmoetingen opgedaan met — kifaro's — maakten dat ik na een omgang van een halve eeuw met allerlei dier-



PUNTLPNEUSHOORN

Foto's: C. v. Doorn

soorten, nog steeds droom van een aanval van een zwarte neushoorn. Maar altijd ben ik net nog op tijd ontkomen, zoals dat in een droom meestal gebeurt!!

De witte neushoorn gaat door voor een veel vredelievender diersoort. Ik heb ze nu precies tien jaar in Blijdorp leren kennen en inderdaad zijn ze niet zo humeurig als de zwarte neushoorn. De witte neushoorn wordt groter dan de zwarte renoster. Beide soorten komen in het Hloehloewe Wildreservaat naast elkaar voor. Kruisingen zijn nooit voorgekomen en ook zijn daar nimmer paringen of pogingen daartoe van beide soorten waargenomen.

Ik kende uit de literatuur nogal wat foto's van witte neushoorns, gefotografeerd in dit reservaat en het Umfolozie reservaat, op korte afstand opgenomen.

Ik meende na zoveel nauwkeurige dromen eenmaal in aanmerking te komen om ook eens oog in oog te komen staan met de meer vredelievende witte neushoorn. Dit gebeuren ook fotografisch te mogen vastleggen was voor mij alleen al de reis naar Natal waard!

wordt vervolgd: C. van Doorn

BOMEN IN BLIJDORP

De haagbeuk

De haagbeuk (*Carpinus betulus*) is een eerbiedwaardig lid van onze Nederlandse flora. Hij is in bijna geheel Europa inheems, maar ontbreekt in Scandinavië en op het Iberische schiereiland. Het meest treffen we hem aan op wat voedselrijker standplaatsen. Als in Nederland de natuur ooit de kans zou krijgen om volkomen haar eigen gang te gaan (een volslagen illusie natuurlijk) zou een groot deel van ons land weer met bos bedekt raken, net zoals dat het geval was toen de mens hier nog maar een zeer ondergeschikte rol speelde. Die bossen zouden al naar de ondergrond tot verschillende typen behoren. Op de vruchtbare gronden in het oosten en zuiden zou dan het zogenaam-

de 'Eiken-Haagbeuken-bos' verschijnen, waarvoor onze boom dus karakteristiek is.

Zijn naam geeft al aan, dat de haagbeuken vaak gebruikt werd om er hagen mee te vormen. Het achtervoegsel '-beuk' dankt de boom aan zijn gladde, op die van een beuk lijkende schors. Een directe verwant van de beuk is hij echter niet, wel van twee andere echt inlandse bomen: berk en hazelaar.

Hoewel de haagbeuk in onze bossen meestal als onderbegroeiing voorkomt, kan hij wel degelijk tot een hoge, fraaie boom uitgroeien. Hóe hoog is niet helemaal duidelijk, want als maximale hoogte vond ik zowel 12 als 25 meter opgegeven. Dat scheelt dus nogal iets! Die hoge haagbeuken zullen in Midden- en Zuid-